

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH180013
NAZWA OBSZARU Ostoja Góry Słonne

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH180013	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Ostoja Góry Słonne

1.4. Data opracowania 2006-10	1.5. Data aktualizacji 2021-01
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres: Polska Wawelska 52/54 Warszawa 00-922
Adres e-mail: kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW: 2007-03
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*): 2009-03
Data objęcia obszaru ochroną SOO: Brak danych

Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	Brak danych
---	-------------

Wyjaśnienia:	Powiększenie - 10.2009 r. Zmiana nazwy obszaru z "Góry Słonne" na "Ostoja Góry Słonne" w 2013r.;Zmniejszenie pow - 11.2019 r.
--------------	---

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

[Powrót](#)

Długość geograficzna

22.352

Szerokość geograficzna

49.534

2.2. Powierzchnia [ha]:

46060.4

2.3. Obszar morski [%]

0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PL32	Podkarpackie
------	--------------

2.6. Region biogeograficzny

Alpejski (74.02 %)

Kontynentalny (25.98 %)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

[Powrót](#)

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
3150			0.89		M	B	B	B	B
3220			39.76		M	B	B	B	B
6230			9.5		M	C	C	C	C
6510			2529.68		M	B	B	C	C
7220			0.02		M	B	C	B	C
8220			0.12		G	B	B	B	C
9110			1930.2		M	B	B	B	B
9130			19859.3		M	B	A	B	B
9170			1882.42		M	B	A	B	B
9180			62.87		M	B	C	B	B

A	2001	montandoni			p				V	M	C	B	C	C
M	1354	Ursus arctos			p	1	1	i	V	M	C	B	C	C

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N09	0.38
N16	28.56
N19	32.59
N23	0.06
N17	20.06
N10	9.65
N06	0.04
N12	8.67
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar Natura 2000 PLB080013 Ostoja Góry Słonne położony jest w Karpatach Wschodnich i obejmuje fragment Pogórza Przemyskiego oraz Góry Sanocko-Turczańskie (Kondracki 2000). Krajobraz kształtują średniej wielkości wzgórza o układzie rusztowym, które przekraczają często 600 m. n.p.m. Zalesione wzniesienia, gdzie dominują lasy bukowe i bukowo-jodłowe, odwadnia sieć wielu potoków i strumieni oraz niewielkie rzeki jak: Wiar, Tyrawka i Strwiąż, którym towarzyszą też zarośla łęgowe. Na terenach otwartych dominują łąki, a grunty orne spotyka się przeważnie w otoczeniu miejscowości, które ulokowane są głównie w dolinach rzecznych. W obszarze występują siedliska przyrodnicze z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej; niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (*Tilio platyphylis-Acerion pseudoplatani*), żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), łągi

wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion*) z wieloma gatunkami roślin rzadkich. Ponadto, stwierdzono tu gatunki zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, w tym wiele bezkręgowców charakterystycznych dla starych drzewostanów z obfitym występowaniem drewna martwego, są to: zgniotek cynobrowy, biegacz gruzełkowaty, zagłębek bruzdkowany, ponurek Schneidera. Z płazów spotyka się tutaj kumaka górskiego, traszkę grzebieniastą i traszkę karpacką. Teren ten jest również ostoją ssaków drapieżnych: niedźwiedzia, rysia, wilka oraz bobra europejskiego i wydry.

4.2. Jakość i znaczenie

Siedlisko: 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion* Siedlisko stwierdzone w rezerwacie „Bobry w Uhercach” w obrębie dwóch niewielkich stawów na dawnym rozlewisku Olszanki, prawdopodobnie dawnego starorzecza nazywanych „Czarnymi Stawami”. Stopniowo zarastające i łądowiejące. W roślinności wodnej dominuje rogatek *Ceratophyllum demersum* i moczarka kanadyjska *Elodea canadensis* w szuwarach: skrzyp bagienny *Equisetum fluviatile*, mana mielec *Glyceria maxima*, pałka szerokolistna *Typha latifolia*. Łączna powierzchnia obu stawów - 0,88 ha. Siedlisko choć bardzo pospolite w regionie kontynentalnym – w regionie alpejskim jest generalnie unikatem. Jedynym znanym wcześniej stanowiskiem w obszarach Natura 2000 było starorzecze Popradu k. Wierchomli. Łączna powierzchnia siedliska w regionie alpejskim jest szacowana na ok. 10 ha, stanowisko w Górach Słonnych o powierzchni 0,88 ha stanowi więc ok. 9% zasobów regionu alpejskiego. Reprezentatywność i stan zachowania dość dobre. Siedlisko: 3220 Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków Siedlisko w obszarze występuje na potokach: Strwiąż, Wiar, Stebnik, Olszanica (Olszanka), Wyrwa I, Królówka, Jamninka, Tyrawka. Łącznie stwierdzono 98 płątów o powierzchni 39.82 ha. Wykształcające się w obszarze kamieńce porasta roślinność z dominacją traw, zwykle luźnych - z trzcinnikiem szuwarowym i kostrzewą czerwoną. Reprezentatywność jak i stan zachowania siedliska w obszarze określono jako dobrą – ocena B Siedlisko: 6230 Bogate florystyczne górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardetalia*) Murawy bliźniczkowe w Górach Słonnych obejmują zwykle małe płyty rozsiane w obrębie dawnego (lub rzadziej współcześnie) prowadzonego wypasu. Są to na ogół gleby płytkie, kwaśne i mocno wyjąłowione. Występują najczęściej na lokalnych grzbietach o większym nachyleniu. Ich fizjonomia jest coraz mniej wyrazista i rzadko kiedy spotyka się formy typowe (najczęściej są to już siedliska o daleko posuniętej sukcesji w stronę łąk lub zarośli). W Górach Słonnych zwykle mają fizjonomię pastwiska zarastającego sosną lub jałowcem. Nawet w dobrze zachowanych płątach, ja-kich nie ma w Górach Słonnych, bliźniczka jest gatunkiem ustępującym pod naporem gatunków łąkowych lub zaroślowych. Murawy mają postać traworośli bliźniczkowych lub tzw. „łtoków” wrzosowych z udziałem bliźniczki. Często występuje krzyżownica zwyczajna *Polygala vulgaris*, znamienne jest występowanie storczyków – podkolana białego *Platanthera bifolia* i kruszczyka błotnego *Epipactis palustris*. W Ostoi stwierdzono łącznie około 9,50 ha siedliska. Siedlisko: 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowe ekstensywnie łąki w obszarze są dobrze wykształcone i zachowane, reprezentatywne dla typu siedliska i zajmują w obszarze powierzchnię 2529,68 ha co stanowi tylko niewielki ułamek karpackich zasobów tego typu siedliska. Siedlisko: 7220 Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurion commutati* Siedlisko bardzo trudno wyszukiwalne, a miejsca jego występowania bardzo trudno przewidywalne W Ostoi stwierdzono 3 płyty siedliska o łącznej powierzchni około 0,02 ha ale najprawdopodobniej jest to tylko niewielka część rzeczywistych zasobów w obszarze. Stanowiska są reprezentatywne dla typu siedliska (B). Względna powierzchnia C - powierzchnia w obszarze skrajnie niewielka, choć i w Polsce niemożliwa do oszacowania ze względu na zazwyczaj punktowe występowanie siedliska; jednak wg szacunku eksperckiego liczba stanowisk w obszarze nie powinna przekraczać kilku procent stanowisk w Polsce. Siedlisko dość dobrze zachowane (B). Siedlisko: 8220 Ściany skalne i rumowiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacetalia vandellii* Stanowiska siedliska w obszarze nie są znaczące w porównaniu z innymi pasmami górskimi Karpat, ale są istotne dla zachowania rozmieszczenia siedliska w łańcuchu karpackim. Stanowiska siedliska w obszarze nie są znaczące w porównaniu z innymi obszarami, w których jest ono znacznie liczniejsze; zasoby w obszarze to na pewno <2% zasobów w regionie alpejskim w Polsce, mimo trudności w oszacowaniu powierzchni. Obecnie w obszarze znane są 4 dobrze zachowane stanowiska o łącznej powierzchni 0,11 ha. Reprezentatywność (B) – przeciętna, mieści się w typie, lecz ma raczej kadłubowy charakter. Stanowiska siedliska w obszarze nie są znaczące w porównaniu z innymi pasmami górskimi Karpat, ale są istotne dla zachowania rozmieszczenia siedliska w łańcuchu karpackim. Siedlisko: 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo Fagenion*) Powierzchnia siedliska w obszarze dość znaczna. Największe płyty żyznych jedlin w typie siedliska 9110 występują na wypłaszczeniach wierzchowinowych w okolicach Kwaszeniny i w Paśmie

Chwaniowej. W rozproszeniu spotykane na całym obszarze ostoi, często w wariantach przejściowych do żyznej buczyny karpackiej. Siedlisko: 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae*-*Fagenion*, *Galio odorati*-*Fagenion*) To najbardziej rozpowszechnione zbiorowisko leśne w obszarze, tworzące zrąb jego szaty leśnej. Występuje w dużych (kilkusethektarowych) kompleksach razem z kwaśnymi buczynami, żyznymi jedlinami oraz grądami subkontynentalnymi. Również w niewielkich smugach wzdłuż cieków wśród drzewostanów przedplonowych i obszarów nieleśnych. W drzewostanie najczęściej dominują buk lub jodła. Zdarzają się płaty pośrednie do siedliska 9110. Obszar ma kluczowe znaczenie dla różnorodności biologicznej związanej z buczynami polskich Karpat. Siedlisko w obszarze odznacza się w skali polskich Karpat bardzo wysokimi walorami przyrodniczymi i obecnością wielu gatunków chronionych i zagrożonych – np. zgniotek cynobrowy, zagłębek bruzdkowany, ponurek *Schneidea*, bezlist okrywowy, widłoząb zielony, granicznik płucnik i wiele innych unikatowych gatunków mchów, grzybów i chrząszczy. Siedlisko: 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) W obszarze jest to drugie pod względem rozpowszechnienia, po buczynach, zbiorowisko leśne. Grądy zajmują niższą część Gór Słonnych, częstsze są na stokach południowych i pośrednich. Występują w kompleksach razem z buczynami i żyznymi jedlinami. W drzewostanie najczęściej dominuje grab lub dąb szypułkowy. Zdarzają się płaty pośrednie do siedliska 9130. Siedlisko: 9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (*Tilio platyphyllis* – *Acerion pseudoplatani*) W obszarze stwierdzono 11 płątów siedliska o łącznej powierzchni 62,73 ha. Jaworzyny stanowią generalnie rzadkie siedlisko przyrodnicze w związku z czym nawet niewielkie powierzchnie, występujące w obszarze, są w skali polskich Karpat znaczące. Siedlisko: 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) Występowanie siedliska jest przeciętne w skali polskich Karpat. W obszarze siedlisko obejmuje łągi wierzbowe lub olszynki olszy szarej – jedno lub drugie zbiorowisko występuje nad większością rzek i potoków, choć niekiedy jako bardzo wąskie pasy. Stan zachowania w obszarze oceniono jako dobry. Gatunki roślin: 1381 Widłoząb zielony *Dicranum viride* Gatunek w obszarze występuje zarówno na pniach żywych, jak i na pniakach martwych drzew. Obecnie znane są w obszarze trzy stanowiska co stanowi ok. 4% populacji znanej w Polsce i ok. 6% populacji z regionu alpejskiego. Ze względu na trudność wyszukania gatunku, można przypuszczać, że znane stanowiska najprawdopodobniej stanowią tylko niewielką część rzeczywistej populacji. Gatunki roślin: 1386 Bezlist okrywowy *Buxbaumia viridis* W ramach prac nad PZO znaleziono w obszarze 28 stanowisk *Buxbaumia viridis*, liczących łącznie 2942 sporofity, lecz jest to z pewnością tylko niewielka część lokalnej populacji. Największe zagęszczenie populacji stwierdzono w okolicach Arłamowa i Kwaszeniny - na obszarze dawnego ośrodka wypoczynkowego URM „Arłamów” – oraz w lesie Karaszyn. Pojedyncze, wyspowe stanowiska stwierdzono także poza lasami „arłamowskimi”. Duży potencjał siedliskowy na obszarze N2000 daje nadzieję na odnalezienie znacznej ilości kolejnych lokalizacji gatunku. Najczęstsze siedliska gatunku w obszarze to kłody rozkładające się drewna w porośniętych starym drzewostanem dolinach potoków, szczególnie w dolinach V-kształtnych potoków, na północnych i wschodnich stokach masywów górskich. Stwierdzany został wyłącznie na kłodach i pniakach jodłowych, w różnych stadiach rozłożenia (od świeżych do silnie rozłożonych) i o zróżnicowanych wymiarach. Stwierdzone zasoby to ponad 70% populacji krajowej, do tej pory kształtującej się na poziomie ok. 800 sporofitów (uwzględniono dane z równoległych poszukiwań na Pogórzu Przemyskim, gdzie odnaleziono 412 sporofitów). Siedliska dość dobrze zachowane. Występowanie rozproszone częściowo izolowane. Gatunki zwierząt: 1352 Wilk *Canis lupus* Wilki w obszarze to element ciągłej populacji karpackiej. Wielkość watah i rozmiar arealów są bardzo podobne do wartości uznanych w Polsce za właściwe dla wilków (liczba wilków w grupie rodzinnej to od 2 do 10, najczęściej 4–5 osobników, a typowa wielkość areалу wynosi od ok. 100 do ok. 300 km²). Dane w bazie Ogólnopolskiej inwentaryzacji wilka i rysia wykazują obecność wilków, (co najmniej 2-3 watah) na obszarze Gór Słonnych, w latach 2000 - 2008. Podobnie raport z liczenia wilków i rysia na terenie RDLP Krosno, Magurskiego Parku Narodowego i Bieszczadzkiego Parku Narodowego w roku 2004 (Gula i Pirga, 2004) wykazuje obecność 3 watah wilczych na tym obszarze. Analiza zebranych danych oraz badania terenowe wykonane na potrzeby PZO (2012-2013) wskazują, że lokalna populacja składa się potencjalnie z trzech lub czterech watah. Populacja wykorzystująca obszar to ok. 2-2,5% populacji krajowej i jeszcze wyższy % populacji karpackiej. Gatunki zwierząt: 1354 Niedźwiedź brunatny *Ursus arctos* W wyniku prac terenowych na obszarze Gór Słonnych został stwierdzony jeden niedźwiedź. Poza tym, jak wynika z wywiadów z pracownikami LP oraz żołnierzami Straży Granicznej ślady obecności niedźwiedzi stwierdzane są regularnie w nadleśnictwie Ustrzyki Dolne (dawniej Brzegi Dolne) szczególnie w rejonie przygranicznym (Stebnik). Niedźwiedź był tam obserwowany również w roku 2004 przez naukowców PAN wykonujących badania wilków w tym rejonie. Na podstawie zebranych informacji w ramach

prac nad dokumentacją PZO, należy uznać obecność niedźwiedzia w obszarze za nieprzypadkową i stałą. W Polsce liczebność jest szacowana na 95 osobników, nawet 1 osobnik stanowi więc powyżej 1% populacji. Siedlisko dobrze zachowane, choć nie idealne (B), Występowanie niezolowane. Gatunki zwierząt: 1355 Wydra Lutra lutra W obszarze potwierdzono obecność wydry w 18 z 45 punktów (40% „wysycenia” potencjalnych siedlisk), co znaczy, że gatunek jest dość częsty, ale nie powszechny w obszarze. Jest to najprawdopodobniej konsekwencja kształtu granic obszaru. Przez wykrojenie z granic obszaru dolin rzek i większych potoków. Gatunki zwierząt: 1337 Bóbr Castor fiber W obszarze znany jest z wielu lokalizacji m.in. istnieje tu rezerwat przyrody Bobry w Uhercach dawniej dla niego specjalnie powołany. Nie prowadzono wprawdzie specjalnej jego inwentaryzacji, ale przy okazji innych prac rejestrowano zgrzyzy bobrowe i tamy bobrowe oraz powstające w wyniku zatamowań rozlewiska na niektórych potokach, a także bezpośrednie obserwacje bobrów. Jest „gatunkiem zwornikowym” – powstające w wyniku jego działalności rozlewiska są istotnymi biotopami płazów, mogą być szczególnie ważne dla traszek – grzebieniastej i karpackiej, są to bowiem jedyne naturalne trwalsze zbiorniki wody w krajobrazie górskim. Zarejestrowano w ten sposób aż 52 stanowiska, co świadczy o pospolitości gatunku w obszarze. Gatunki zwierząt: 1361 Ryś euroazjatycki Lynx lynx Jak wynika z danych Inwentaryzacji wilka i rysia Ostoja Góry Słonne to obszar zasiedlony przez kilkanaście osobników. Analiza baz danych oraz wywiadów z leśnikami i robotnikami leśnymi, a także żołnierzami Straży Granicznej oraz rezultaty prac terenowych prowadzonych na potrzeby dokumentacji PZO wskazują, że w latach 2008 - 2012 rysie były regularnie obecne w tym obszarze. Widywane były zarówno kocice z młodymi jak i samotne osobniki. Wskazuje to, że obszar Gór Słonnych jest miejscem rozrodu rysia. Czynnikiem sprzyjającym może być wysoka liczebność sarny w lasach Podkarpacia, wynosząca najprawdopodobniej ok. 2 osobników na km² (Pielowski 1984). Podczas badań terenowych prowadzonych na potrzeby PZO stwierdzone została obecność 3 rysia. Rysie stwierdzono w części południowej, północnej i zachodniej obszaru. W części centralnej obszaru nie stwierdzono ich występowania, ale należy pamiętać, że rysie są znacznie mniej mobilne, a tym samym trudniejsze do wykrycia niż wilki (Jędrzejewski i in., 2010b), nie oznacza więc to, że tam nie występują. Poza tropieniami zanotowano w RDOŚ Rzeszów w 2009 r. stwierdzenie 3 szkód wyrządzonych przez rysia w Paszowej (centralna część obszaru), w owcach i kozach, co jest dowodem, że osobnik tego gatunku jest tam obecny. Zgłoszenia szkód od rysia są ewenementem w skali Karpat. Gatunki zwierząt: 1166 Traszka grzebieniasta Triturus cristatus W ramach prac WZS w 2008 r., Połczyńska-Konior (2008) kontrolując wybrane zbiorniki pod kątem płazów na terenie całego obszaru Góry Słonne, znalazła liczne miejsca jej rozrodu (traszki grzebieniaste wykryto w 16 z 24 zbadanych zbiorników) a także uznała ten gatunek za najliczniejszy gatunek traszki w tym obszarze, liczniejszy od traszki karpackiej. Populacja traszki grzebieniastej nie jest obecnie możliwa do oceny, jednak z pewnością stanowi <2% populacji regionu kontynentalnego w Polsce (C). Siedliska gatunku nie są optymalne (C). Populacja nie jest izolowana (C). Gatunki zwierząt: 1193 Kumak górski Bombina variegata Kumak górski jest najczęściej stwierdzanym gatunkiem płaza w obszarze, obecność dorosłych osobników zanotowano w 88% wykrytych zbiorników, a rozród (obecność skrzeku lub larw) w 60% spośród nich (50% ogólnej liczby zbiorników). Rozród kumaków stwierdzano w każdym kwadracie, w którym wykryto obecność odpowiednich zbiorników. Obecność i rozród kumaka górskiego stwierdzono też we wszystkich spośród zbiorników skontrolowanych poza powierzchniami badawczymi. Jednocześnie informacje ustne uzyskane od innych osób prowadzących w tym terenie badania przyrodnicze wskazują, że gatunek ten jest na całym jego obszarze powszechny i regularnie stwierdzany. Spośród badanych zbiorników kumaki górskie najczęściej zasiedlały wypełnione wodą koleiny na nieutwardzonych drogach, najczęściej powstałe w wyniku prac ciężkiego sprzętu leśnego. Zazwyczaj koleiny te powstały jeszcze przed okresem lęgów, jednak stwierdzono również powstawanie nowych kolein pomiędzy kontrolami, w szczególności na użytkowanych drogach i placach manewrowych. Gatunki zwierząt: 2001 Traszka karpacka Triturus montandoni Stan populacji w traszki karpackiej w Górach Słonnych jest dość słaby. Połczyńska-Konior w 2008 r. obserwowała ten gatunek tylko w 3 z 24 badanych zbiorników wodnych. Podobny wynik uzyskano w pracach nad planem zadań ochronnych, notując traszkę karpacką tylko w jednym z 12 zbiorników na systematycznych powierzchniach próbnych (8%), co jest wskaźnikiem pięciokrotnie niższym niż średni udział zbiorników, w których stwierdzono traszki wśród obiektów badanych w trakcie monitoringu gatunku w ramach Państwowego Monitoringu Przyrody, jak również wielokrotnie niższym niż wyniki dla Ostoi Gorczańskiej (89%) czy Bieszczadów (75%), a dwukrotnie niższym niż w Ostoi Magurskiej (14%). Traszki karpackie były obserwowane znacznie rzadziej niż w trakcie analogicznych badań Ostoi Przemyskiej. Na podstawie zebranych danych nie jest możliwa ocena populacji tego gatunku, jednak z pewnością stanowi <2% populacji regionu alpejskiego w Polsce (C). Siedliska gatunku nie są optymalne, ale te

które są, zachowały się w dobrym stanie (B). Populacja nie jest izolowana (C). Ze względu na deficyt trwalszych zbiorników wodnych obszar jest dla tego gatunku tylko suboptymalny, mimo to występowanie gatunku ma charakter stały i nieprzypadkowy, nie odbiegający in minus od występowania w innych pasmach Karpat, Gatunki zwierząt: 1146 Koza złotawa *Sabanejewia aurata* W obszarze dotychczas stwierdzona w Strwiążu z dopływami, gdzie badania prowadził Kukuła (2008 r.) w ramach Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego, stwierdzając, że w Strwiążu gatunek zaliczony został do gatunków rzadkich. W badaniach ichtiologicznych trafiał się rzadko, ale regularnie łowionych jest po kilka osobników. W stosunku do populacji krajowej wielkość populacji kozy złotawej w Strwiążu oceniono na poniżej 1% (ale na pewno jest to co najmniej kilka, jeśli nie kilkadziesiąt % populacji regionu alpejskiego). Siedlisko gatunku zachowało się w bardzo dobrym stanie. Populacja w stosunku do reszty populacji polskich jest izolowana. Wartość obszaru dla ochrony gatunku ma wg Kukuły (2008) najwyższą kategorię. Gatunki zwierząt: 1163 Głowacz białopłetwy *Cottus gobio* Potwierdzony na 4 stanowiskach: Olszance/Olszanicy, Jamnince, Strwiążu i Stebniku, gdzie występował zwykle obok pospolitszego głowacza przęgopłetwego *Cottus poecilopus*. Gatunki zwierząt: 2484 Minóg ukraiński *Eudontomyzon mariae* W obszarze udokumentowane jest występowanie minoga ukraińskiego w Strwiążu (Kukuła 2008). W tekście raportu Kukuły (2008) mowa jest także o występowaniu w dopływie Stebnik, choć może być to błąd bo w 2014 r. Autor neguje, żeby tam go stwierdził. W Strwiążu minóg zaliczony został do gatunków rzadkich, ale regularnie reprezentowanych w odławianych próbach. Wg doświadczeń z 2014 r. K. Kukuła uważa, że gatunek jest obecny w Strwiążu stale i często, w szczególności był stwierdzono np. w badaniach Katedry Biologii Środowiska w 2013 r. Jest to prawdopodobnie cała populacja tego gatunku na Podkarpaciu, będąca fragmentem ciągłego zasięgu gatunku w zlewisku Morza Czarnego. W ramach prac nad PZO zbadano 11 stanowisk w obszarze, występowanie tego gatunku nie zostało w tych badaniach potwierdzone. Nie udało się złowić go w Strwiążu, nie ma jednak podstaw, by wątpić w aktualność danych z 2008 r., tym bardziej w świetle informacji Kukuły o łowieniu go tam w 2013 r. W stosunku do populacji krajowej wielkość populacji minoga ukraińskiego w Strwiążu oceniono na poniżej 1%. Siedlisko przyrodnicze zachowało się w bardzo dobrym stanie. Populacja w stosunku do reszty populacji polskich jest izolowana. Wartość obszaru dla ochrony gatunku ma najwyższą kategorię. Gatunki zwierząt: 2503 Brzanka *Barbus meridionalis* W obszarze dotychczas stwierdzona w Strwiążu z dopływami, gdzie badania prowadził Kukuła (2008 r.) w ramach Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego. Inne cieki obszaru nie były badane pod kątem tego gatunku, jednak siedliska wydają się dla brzanki bardzo dogodne. W 2013 roku podczas badań związanych z PZO na 11 stanowisk stwierdzona na 4 stanowiskach: Wiar k. potoku Łodzińskiego, Olszanka/Olszanica, Strwiąż, Stebnik. Gatunki zwierząt: 1096 Minóg strumieniowy *Lampetra planeri* W ramach prac nad PZO w 2013 r. dla rozeznania występowania gatunku, wykonani w obszarze 11 prób polegających na elektropołowach na wybranych odcinkach cieków. Gatunek został stwierdzony w 6 lokalizacjach: na Mszańcu, Wiarze, Olszance/Olszanicy, Wańkówce, Serednicy i Tyrawce, czyli na ponad 50% badanych stanowisk. Ponieważ jest nieliczny w dorzeczu Wisły, a w karpackich dopływach bardzo rzadko stwierdzany, obszar gdzie występuje stosunkowo licznie zdaje się mieć duże znaczenie dla zachowania krajowych zasobów w tym regionie biogeograficznym, mogąc grupować 10-30% populacji w tym regionie. Szacunkowa ocena względnej liczebności określono na poziomie B, Siedliska B, izolacja C. Gatunki zwierząt: 6143 Kiełb Kesslera *Romanogobio kesslerii* W ramach prac nad PZO w 2013 r., wykonanych elektropołowach gatunek został stwierdzony w Olszance. Kiełb Kesslera występuje w Polsce, a zwłaszcza w alpejskim regionie biogeograficznym, nielicznie, dlatego każde jego stwierdzone stanowisko ma duże znaczenie dla zachowania krajowych zasobów. Ocena względnej liczebności na poziomie C, Siedliska – C, izolacja C. Gatunki zwierząt: 6199 Krasopani *hera Euplagia quadripunctaria* Gatunek opisany w obszarze w 2007 r. na 2 stanowiskach Państwowego Monitoringu środowiska: Bykowce (rezerwat Polanki) i Monasterzec (rezerwat Góra Sobień). W trakcie badań nad PZO w 2013 r. opisano występowanie na 2 leśnych odcinkach pobocza drogi Jureczkowa-Arlamów. Znamy więc łącznie 4 lokalizację gatunku w obszarze, a najprawdopodobniej jest znacznie liczniejszy, bo potencjalne siedliska są dobrze wykształcone. Ocena względnej liczebności na poziomie C, siedliska C, izolacja C. Gatunki zwierząt: 1920 Ponurek Schneidera *Boros schneideri* Ponurek Schneidera z tego obszaru był podawany sprzed 1939 roku. Współcześnie potwierdzony badaniami entomologicznymi w latach 2011-2013, generalnie rzadki, choć częstszy niż w sąsiedniej Ostoi Przemyskiej. Znane 16 stanowisk, co stawia starodrzewy w obszarze jako jedno z najważniejszych miejsc występowania gatunku w środkowej Europie. Odnajdywany w starodrzewach Puszczy Karpackiej lub w drzewostanach przylegających, niekiedy zaskakująco także w porolnych drzewostanach sosnowych lub modrzewiowych. Najczęściej pod korą zwykle na zamierających, stojących jodłach, w początkowym stadium rozkładu. Obszar gromadzi na pewno ponad 15 %

polskiej populacji. Siedlisko zachowane dość dobrze (B), występowanie częściowo izolowane. Gatunek zwierząt: 1086 Zgniotek cynobrowy *Cucujus cinnaberinus* Wyniki badań prowadzonych na potrzeby PZO potwierdziły powszechne występowanie gatunku na terenach leśnych obszaru. Dostępna wiedza wskazuje, że jest to jedna z najważniejszych ostoi dla gatunku w Polsce. W związku z powyższym ocena ogólna gatunku pozostaje B, jednak kategoria powszechności zostaje zmieniona na C (powszechny). Gatunki zwierząt: 4026 Zagłębek bruzdkowany *Rhysodes sulcatus* Starodrzewy w obszarze są jednym z najważniejszych miejsc występowania gatunku w środkowej Europie. Obszar gromadzi większość znanej polskiej populacji (liczebność A). Siedliska średnio zachowane (B), a populacja nie jest izolowana (C). Gatunki zwierząt: 4014 Biegacz urozmaicony *Carabus variolosus* W obszarze stwierdzany wielokrotnie. W 2011 stanowisko nad potokiem Olchowskim k. Sanoka ujęto w Państwowym Monitoringu Środowiska, co prawda stwierdzając słabe zagęszczenie populacji. W latach 2011-2012 gatunek (16 osobników) odkryty został na 16 nowych stanowiskach zlokalizowanych na terenie „Ostoi Przemyskiej” i „Gór Słonnych” oraz w ich najbliższym sąsiedztwie (Buchholz i in. 2013). W ramach prac nad planem zadań ochronnych próbkowano obecność za pomocą serii żywołownych pułapek w 4 miejscach – potwierdzając gatunek w 3 z nich, co znaczy, że nad potokami obszaru jest pospolity i dość powszechny. Gatunki zwierząt: 4015 Biegacz Zawadzkiego *Carabus zawadzki* W obszarze znajdowany prawdopodobnie przez 1939 rokiem. Później obecność gatunku długo niepotwierdzana, jednak w wyniku badań do celów PZO w 2013 r. gatunek został znaleziony między Rozpuciem a Krecowem. Jest to gatunek rzadko spotykany i niemal niezbadany. Każde współczesne znalezienie żywych osobników tego gatunku stawia miejsce znalezienia wśród miejsc istotnych dla gatunku. Liczebność względna szacowano ostrożnie na C, siedliska są dość dobrze zachowane (B), a populacja łączy się ze znanym dotychczas obszarem występowania w Bieszczadach i ze stanowiskami na Pogórzu Przemyskim. Siedlisko: 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaea* Siedlisko stwierdzone w rezerwacie „Boby w Uhercach” w obrębie dwóch niewielkich stawów na dawnym rozlewisku Olszanki, prawdopodobnie dawnego starorzeczka nazywanych „Czarnymi Stawami”. Stopniowo zarastające i łądowiejące. W roślinności wodnej dominuje rogatek *Ceratophyllum demersum* i moczarka kanadyjska *Elodea canadensis* w szuwarach: skrzyp bagienny *Equisetum fluvatile*, manna mielec *Glyceria maxima*, pałka szerokolistna *Typha latifolia*. Łączna powierzchnia obu stawów - 0,88 ha. Siedlisko choć bardzo pospolite w regionie kontynentalnym – w regionie alpejskim jest generalnie unikatem. Jedynym znanym wcześniej stanowiskiem w obszarach Natura 2000 było starorzeczko Popradu k. Wierchomli. Łączna powierzchnia siedliska w regionie alpejskim jest szacowana na ok. 10 ha, stanowisko w Górach Słonnych o powierzchni 0,88 ha stanowi więc ok. 9% zasobów regionu alpejskiego. Reprezentatywność i stan zachowania dość dobre. Siedlisko: 3220 Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków Siedlisko w obszarze występuje na potokach: Strwiąż, Wiar, Stebnik, Olszanica (Olszanka), Wyrwa I, Królówka, Jamninka, Tyrawka. Łącznie stwierdzono 98 płatów o powierzchni 39,82 ha. Wykształcające się w obszarze kamieńce porasta roślinność z dominacją traw, zwykle luźnych - z trzcinnikiem szuwarowym i kostrzewą czerwoną. Reprezentatywność jak i stan zachowania siedliska w obszarze określono jako dobrą – ocena B Siedlisko: 6230 Bogate florystyczne górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (Nardetalia) Murawy bliźniczkowe w Górach Słonnych obejmują zwykle małe płaty rozsiane w obrębie dawnego (lub rzadziej współcześnie) prowadzonego wypasu. Są to na ogół gleby płytkie, kwaśne i mocno wyjałowione. Występują najczęściej na lokalnych grzbietach o większym nachyleniu. Ich fizjonomia jest coraz mniej wyrazista i rzadko kiedy spotyka się formy typowe (najczęściej są to już siedliska o daleko posuniętej sukcesji w stronę łąk lub zarośli). W Górach Słonnych zwykle mają fizjonomię pastwiska zarastającego sosną lub jałowcem. Nawet w dobrze zachowanych płatach, jakich nie ma w Górach Słonnych, bliźniczka jest gatunkiem ustępującym pod naporem gatunków łąkowych lub zaroślowych. Murawy mają postać traworośli bliźniczkowych lub tzw. „łtoków” wrzosowych z udziałem bliźniczki. Często występuje krzyżownica zwyczajna *Polygala vulgaris*, znamienne jest występowanie storczyków – podkolana białego *Platanthera bifolia* i kruszczyka błotnego *Epipactis palustris*. W Ostoi stwierdzono łącznie około 9,50 ha siedliska. Siedlisko: 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowe ekstensywnie łąki w obszarze są dobrze wykształcone i zachowane, reprezentatywne dla typu siedliska i zajmują w obszarze powierzchnię 2529,68 ha co stanowi tylko niewielki ułamek karpackich zasobów tego typu siedliska. Siedlisko: 7220 Źródlika wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurion commutati* Siedlisko bardzo trudno wyszukiwalne, a miejsca jego występowania bardzo trudno przewidywalne W Ostoi stwierdzono 3 płaty siedliska o łącznej powierzchni około 0,02 ha ale najprawdopodobniej jest to tylko niewielka część rzeczywistych zasobów w obszarze. Stanowiska są reprezentatywne dla typu siedliska (B). Względna powierzchnia C - powierzchnia w obszarze skrajnie niewielka, choć i w Polsce niemożliwa do oszacowania ze względu na zazwyczaj punktowe występowanie siedliska; jednak

wg szacunku eksperckiego liczba stanowisk w obszarze nie powinna przekraczać kilku procent stanowisk w Polsce. Siedlisko dość dobrze zachowane (B). Siedlisko: 8220 Ściany skalne i rumowiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacetalia vandellii* Stanowiska siedliska w obszarze nie są znaczące w porównaniu z innymi pasmami górskimi Karpat, ale są istotne dla zachowania rozmieszczenia siedliska w łańcuchu karpackim. Stanowiska siedliska w obszarze nie są znaczące w porównaniu z innymi obszarami, w których jest ono znacznie liczniejsze; zasoby w obszarze to na pewno <2% zasobów w regionie alpejskim w Polsce, mimo trudności w oszacowaniu powierzchni. Obecnie w obszarze znane są 4 dobrze zachowane stanowiska o łącznej powierzchni 0,11 ha. Reprezentatywność (B) – przeciętna, mieści się w typie, lecz ma raczej kadłubowy charakter. Stanowiska siedliska w obszarze nie są znaczące w porównaniu z innymi pasmami górskimi Karpat, ale są istotne dla zachowania rozmieszczenia siedliska w łańcuchu karpackim. Siedlisko: 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo Fagenion*) Powierzchnia siedliska w obszarze dość znaczna. Największe płaty żyznych jedlin w typie siedliska 9110 występują na wypłaszczeniach wierzchowinowych w okolicach Kwaszeniny i w Paśmie Chwaniowej. W rozproszeniu spotykane na całym obszarze ostoi, często w wariantach przejściowych do żyznej buczyny karpackiej. Siedlisko: 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*) To najbardziej rozpowszechnione zbiorowisko leśne w obszarze, tworzące zrąb jego szaty leśnej. Występuje w dużych (kilkusethektarowych) kompleksach razem z kwaśnymi buczynami, żyznymi jedlinami oraz grądami subkontynentalnymi. Również w niewielkich smugach wzdłuż cieków wśród drzewostanów przedplonowych i obszarów nieleśnych. W drzewostanie najczęściej dominują buk lub jodła. Zdarzają się płaty pośrednie do siedliska 9110. Obszar ma kluczowe znaczenie dla różnorodności biologicznej związanej z buczynami polskich Karpat. Siedlisko w obszarze odznacza się w skali polskich Karpat bardzo wysokimi walorami przyrodniczymi i obecnością wielu gatunków chronionych i zagrożonych – np. zgniotek cynobrowy, zagłębek bruzdkowany, ponurek *Schneidea*, bezlist okrywowy, widłoząb zielony, granicznik płucnik i wiele innych unikatowych gatunków mchów, grzybów i chrząszczy. Siedlisko: 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) W obszarze jest to drugie pod względem rozpowszechnienia, po buczynach, zbiorowisko leśne. Grądy zajmują niższą część Gór Stonnych, częstsze są na stokach południowych i pośrednich. Występują w kompleksach razem z buczynami i żyznymi jedlinami. W drzewostanie najczęściej dominuje grab lub dąb szypułkowy. Zdarzają się płaty pośrednie do siedliska 9130. Siedlisko: 9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (*Tilio platyphyllis – Acerion pseudoplatani*) W obszarze stwierdzono 11 płątów siedliska o łącznej powierzchni 62,73 ha. Jaworzyny stanowią generalnie rzadkie siedlisko przyrodnicze w związku z czym nawet niewielkie powierzchnie, występujące w obszarze, są w skali polskich Karpat znaczące. Siedlisko: 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) Występowanie siedliska jest przeciętne w skali polskich Karpat. W obszarze siedlisko obejmuje łęgi wierzbowe lub olszynki olszy szarej – jedno lub drugie zbiorowisko występuje nad większością rzek i potoków, choć niekiedy jako bardzo wąskie pasy. Stan zachowania w obszarze oceniono jako dobry. Gatunki roślin: 1381 Widłoząb zielony *Dicranum viride* Gatunek w obszarze występuje zarówno na pniach żywych, jak i na pniakach martwych drzew. Obecnie znane są w obszarze trzy stanowiska co stanowi ok. 4% populacji znanej w Polsce i ok. 6% populacji z regionu alpejskiego. Ze względu na trudność wyszukania gatunku, można przypuszczać, że znane stanowiska najprawdopodobniej stanowią tylko niewielką część rzeczywistej populacji. Gatunki roślin: 1386 Bezlist okrywowy *Buxbaumia viridis* W ramach prac nad PZO znaleziono w obszarze 28 stanowisk *Buxbaumia viridis*, liczących łącznie 2942 sporofity, lecz jest to z pewnością tylko niewielka część lokalnej populacji. Największe zagęszczenie populacji stwierdzono w okolicach Arłamowa i Kwaszeniny - na obszarze dawnego ośrodka wypoczynkowego URM „Arłamów” – oraz w lesie Karaszyn. Pojedyncze, wyspowe stanowiska stwierdzono także poza lasami „arłamowskimi”. Duży potencjał siedliskowy na obszarze N2000 daje nadzieję na odnalezienie znacznej ilości kolejnych lokalizacji gatunku. Najczęstsze siedliska gatunku w obszarze to kłody rozkładającego się drewna w porośniętych starym drzewostanem dolinach potoków, szczególnie w dolinach V-kształtnych potoków, na północnych i wschodnich stokach masywów górskich. Stwierdzany został wyłącznie na kłodach i pniakach jodłowych, w różnych stadiach rozłożenia (od świeżych do silnie rozłożonych) i o zróżnicowanych wymiarach. Stwierdzone zasoby to ponad 70% populacji krajowej, do tej pory kształtującej się na poziomie ok. 800 sporofitów (uwzględniono dane z równoległych poszukiwań na Pogórzu Przemyskim, gdzie odnaleziono 412 sporofitów). Siedliska dość dobrze zachowane. Występowanie rozproszone częściowo izolowane. Gatunki zwierząt: 1352 Wilk *Canis lupus* Wilki w obszarze to element ciągłej populacji karpackiej. Wielkość watah i rozmiar arealów są bardzo podobne do wartości uznanych w Polsce za właściwe dla wilków (liczba wilków w grupie rodzinnej to od 2 do 10, najczęściej 4–5 osobników, a

typowa wielkość arealu wynosi od ok. 100 do ok. 300 km²). Dane w bazie Ogólnopolskiej inwentaryzacji wilka i rysia wykazują obecność wilków, (co najmniej 2-3 watah) na obszarze Gór Słonnych, w latach 2000 - 2008. Podobnie raport z liczenia wilków i rysi na terenie RDLP Krosno, Magurskiego Parku Narodowego i Bieszczadzkiego Parku Narodowego w roku 2004 (Gula i Pirga, 2004) wykazuje obecność 3 watah wilczych na tym obszarze. Analiza zebranych danych oraz badania terenowe wykonane na potrzeby PZO (2012-2013) wskazują, że lokalna populacja składa się potencjalnie z trzech lub czterech watah. Populacja wykorzystująca obszar to ok. 2-2,5% populacji krajowej i jeszcze wyższy % populacji karpackiej. Gatunki zwierząt: 1354 Niedźwiedź brunatny *Ursus arctos* W wyniku prac terenowych na obszarze Gór Słonnych został stwierdzony jeden niedźwiedź. Poza tym, jak wynika z wywiadów z pracownikami LP oraz żołnierzami Straży Granicznej ślady obecności niedźwiedzi stwierdzane są regularnie w nadleśnictwie Ustrzyki Dolne (dawniej Brzegi Dolne) szczególnie w rejonie przygranicznym (Stebnik). Niedźwiedź był tam obserwowany również w roku 2004 przez naukowców PAN wykonujących badania wilków w tym rejonie. Na podstawie zebranych informacji w ramach prac nad dokumentacją PZO, należy uznać obecność niedźwiedzia w obszarze za nieprzypadkową i stałą. W Polsce liczebność jest szacowana na 95 osobników, nawet 1 osobnik stanowi więc powyżej 1% populacji. Siedlisko dobrze zachowane, choć nie idealne (B), Występowanie nieizolowane. Gatunki zwierząt: 1355 Wydra *Lutra lutra* W obszarze potwierdzono obecność wydry w 18 z 45 punktów (40% „wysycenia” potencjalnych siedlisk), co znaczy, że gatunek jest dość częsty, ale nie powszechny w obszarze. Jest to najprawdopodobniej konsekwencja kształtu granic obszaru. Przez wykrojenie z granic obszaru dolin rzek i większych potoków. Gatunki zwierząt: 1361 Ryś euroazjatycki *Lynx lynx* Jak wynika z danych Inwentaryzacji wilka i rysia Ostoja Góry Słonne to obszar zasiedlony przez kilkanaście osobników. Analiza baz danych oraz wywiadów z leśnikami i robotnikami leśnymi, a także żołnierzami Straży Granicznej oraz rezultaty prac terenowych prowadzonych na potrzeby dokumentacji PZO wskazują, że w latach 2008 - 2012 rysie były regularnie obecne w tym obszarze. Widywane były zarówno kocice z młodymi jak i samotne osobniki. Wskazuje to, że obszar Gór Słonnych jest miejscem rozrodu rysia. Czynnikiem sprzyjającym może być wysoka liczebność sarny w lasach Podkarpacia, wynosząca najprawdopodobniej ok. 2 osobników na km² (Pielowski 1984). Podczas badań terenowych prowadzonych na potrzeby PZO stwierdzone została obecność 3 rysia. Rysie stwierdzono w części południowej, północnej i zachodniej obszaru. W części centralnej obszaru nie stwierdzono ich występowania, ale należy pamiętać, że rysie są znacznie mniej mobilne, a tym samym trudniejsze do wykrycia niż wilki (Jędrzejewski i in., 2010b), nie oznacza więc to, że tam nie występują. Poza tropieniami zanotowano w RDOŚ Rzeszów w 2009 r. stwierdzenie 3 szkód wyrządzonych przez rysia w Paszowej (centralna część obszaru), w owcach i kozach, co jest dowodem, że osobnik tego gatunku jest tam obecny. Zgłoszenia szkód od rysia są ewenementem w skali Karpat. Gatunki zwierząt: 1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus* W ramach prac WZS w 2008 r., Połczyńska-Konior (2008) kontrolując wybrane zbiorniki pod kątem płazów na terenie całego obszaru Góry Słonne, znalazła liczne miejsca jej rozrodu (traszki grzebieniaste wykryto w 16 z 24 zbadanych zbiorników) a także uznała ten gatunek za najliczniejszy gatunek traszki w tym obszarze, liczniejszy od traszki karpackiej. Populacja traszki grzebieniastej nie jest obecnie możliwa do oceny, jednak z pewnością stanowi <2% populacji regionu kontynentalnego w Polsce (C). Siedliska gatunku nie są optymalne (C). Populacja nie jest izolowana (C). Gatunki zwierząt: 1193 Kumak górski *Bombina variegata* Kumak górski jest najczęściej stwierdzanym gatunkiem płaza w obszarze, obecność dorosłych osobników zanotowano w 88% wykrytych zbiorników, a rozród (obecność skrzeku lub larw) w 60% spośród nich (50% ogólnej liczby zbiorników). Rozród kumaków stwierdzano w każdym kwadracie, w którym wykryto obecność odpowiednich zbiorników. Obecność i rozród kumaka górskiego stwierdzono też we wszystkich spośród zbiorników skontrolowanych poza powierzchniami badawczymi. Jednocześnie informacje ustne uzyskane od innych osób prowadzących w tym terenie badania przyrodnicze wskazują, że gatunek ten jest na całym jego obszarze powszechny i regularnie stwierdzany. Spośród badanych zbiorników kumaki górskie najczęściej zasiedlały wypełnione wodą koleiny na nieutwardzonych drogach, najczęściej powstałe w wyniku prac ciężkiego sprzętu leśnego. Zazwyczaj koleiny te powstały jeszcze przed okresem lęgów, jednak stwierdzono również powstawanie nowych kolein pomiędzy kontrolami, w szczególności na użytkowanych drogach i placach manewrowych. Gatunki zwierząt: 2001 Traszka karpacka *Triturus montandoni* Stan populacji w traszki karpackiej w Górach Słonnych jest dość słaby. Połczyńska-Konior w 2008 r. obserwowała ten gatunek tylko w 3 z 24 badanych zbiorniczek wodnych. Podobny wynik uzyskano w pracach nad planem zadań ochronnych, notując traszkę karpacką tylko w jednym z 12 zbiorników na systematycznych powierzchniach próbnych (8%), co jest wskaźnikiem pięciokrotnie niższym niż średni udział zbiorników, w których stwierdzono traszki wśród obiektów badanych w trakcie monitoringu

gatunku w ramach Państwowego Monitoringu Przyrody, jak również wielokrotnie niższym niż wyniki dla Ostoi Gorczańskiej (89%) czy Bieszczadów (75%), a dwukrotnie niższym niż w Ostoi Magurskiej (14%). Traszki karpackie były obserwowane znacznie rzadziej niż w trakcie analogicznych badań Ostoi Przemyskiej. Na podstawie zebranych danych nie jest możliwa ocena populacji tego gatunku, jednak z pewnością stanowi <2% populacji regionu alpejskiego w Polsce (C). Siedliska gatunku nie są optymalne, ale te które są, zachowały się w dobrym stanie (B). Populacja nie jest izolowana (C). Ze względu na deficyt trwalszych zbiorników wodnych obszar jest dla tego gatunku tylko suboptymalny, mimo to występowanie gatunku ma charakter stały i nieprzypadkowy, nie odbiegający in minus od występowania w innych pasmach Karpat, Gatunki zwierząt: 1146 Koza złotawa Sabanejewia aurata W obszarze dotychczas stwierdzona w Strwiążu z dopływami, gdzie badania prowadził Kukuła (2008 r.) w ramach Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego, stwierdzając, że w Strwiążu gatunek zaliczony został do gatunków rzadkich. W badaniach ichtiologicznych trafiał się rzadko, ale regularnie łowionych jest po kilka osobników. W stosunku do populacji krajowej wielkość populacji kozy złotawej w Strwiążu oceniono na poniżej 1% (ale na pewno jest to co najmniej kilka, jeśli nie kilkadziesiąt % populacji regionu alpejskiego). Siedlisko gatunku zachowało się w bardzo dobrym stanie. Populacja w stosunku do reszty populacji polskich jest izolowana. Wartość obszaru dla ochrony gatunku ma wg Kukuły (2008) najwyższą kategorię. Gatunki zwierząt: 1163 Głowacz białołęty Cottus gobio Potwierdzony na 4 stanowiskach: Olszance/Olszanicy, Jamnince, Strwiążu i Stebniku, gdzie występował zwykle obok pospolitszego głowacza przęgopłetwego Cottus poecilopus. Gatunki zwierząt: 1098 Minóg ukraiński Eudontomyzon spp. W obszarze udokumentowane jest występowanie minoga ukraińskiego w Strwiążu (Kukuła 2008). W tekście raportu Kukuły (2008) mowa jest także o występowaniu w dopływie Stebnik, choć może być to błąd bo w 2014 r. Autor neguje, żeby tam go stwierdził. W Strwiążu minóg zaliczony został do gatunków rzadkich, ale regularnie reprezentowanych w odławianych próbach. Wg doświadczeń z 2014 r. K. Kukuła uważa, że gatunek jest obecny w Strwiążu stale i często, w szczególności był stwierdzony np. w badaniach Katedry Biologii Środowiska w 2013 r. Jest to prawdopodobnie cała populacja tego gatunku na Podkarpaciu, będąca fragmentem ciągłego zasięgu gatunku w zlewisku Morza Czarnego. W ramach prac nad PZO zbadano 11 stanowisk w obszarze, występowanie tego gatunku nie zostało w tych badaniach potwierdzone. Nie udało się złowić go w Strwiążu, nie ma jednak podstaw, by wątpić w aktualność danych z 2008 r., tym bardziej w świetle informacji Kukuły o łowieniu go tam w 2013 r. W stosunku do populacji krajowej wielkość populacji minoga ukraińskiego w Strwiążu oceniono na poniżej 1%. Siedlisko przyrodnicze zachowało się w bardzo dobrym stanie. Populacja w stosunku do reszty populacji polskich jest izolowana. Wartość obszaru dla ochrony gatunku ma najwyższą kategorię. Gatunki zwierząt: 2503 Brzanka Barbus meridionalis W obszarze dotychczas stwierdzona w Strwiążu z dopływami, gdzie badania prowadził Kukuła (2008 r.) w ramach Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego. Inne cieki obszaru nie były badane pod kątem tego gatunku, jednak siedliska wydają się dla brzanki bardzo dogodne. W 2013 roku podczas badań związanych z PZO na 11 stanowisk stwierdzona na 4 stanowiskach: Wiar k. potoku Łodzińskiego, Olszanka/Olszanica, Strwiąż, Stebnik. Gatunki zwierząt: 1096 Minóg strumieniowy Lampetra planeri W ramach prac nad PZO w 2013 r. dla rozeznania występowania gatunku, wykonani w obszarze 11 prób polegających na elektropołowach na wybranych odcinkach cieków. Gatunek został stwierdzony w 6 lokalizacjach: na Mszańcu, Wiarze, Olszance/Olszanicy, Wańkówce, Serednicy i Tyrawce, czyli na ponad 50% badanych stanowisk. Ponieważ jest nieliczny w dorzeczu Wisły, a w karpackich dopływach bardzo rzadko stwierdzany, obszar gdzie występuje stosunkowo licznie zdaje się mieć duże znaczenie dla zachowania krajowych zasobów w tym regionie biogeograficznym, mogąc grupować 10-30% populacji w tym regionie. Szacunkowa ocena względnej liczebności określono na poziomie B, Siedliska B, izolacja C. Gatunki zwierząt: 6143 Kiełb Kesslera Romanogobio kesslerii W ramach prac nad PZO w 2013 r., wykonanych elektropołowach gatunek został stwierdzony w Olszance. Kiełb Kesslera występuje w Polsce, a zwłaszcza w alpejskim regionie biogeograficznym, nielicznie, dlatego każde jego stwierdzone stanowisko ma duże znaczenie dla zachowania krajowych zasobów. Ocena względnej liczebności na poziomie C, Siedliska – C, izolacja C. Gatunki zwierząt: 6199 Krasopani hera Euplagia quadripunctaria Gatunek opisany w obszarze w 2007 r. na 2 stanowiskach Państwowego Monitoringu środowiska: Bykowce (rezerwat Polanki) i Monasterzec (rezerwat Góra Sobień). W trakcie badań nad PZO w 2013 r. opisano występowanie na 2 leśnych odcinkach pobocza drogi Jureczkowa-Arlamów. Znamy więc łącznie 4 lokalizację gatunku w obszarze, a najprawdopodobniej jest znacznie liczniejszy, bo potencjalne siedliska są dobrze wykształcone. Ocena względnej liczebności na poziomie C, siedliska C, izolacja C. Gatunki zwierząt: 1920 Ponurek Schneidera Boros schneideri Ponurek Schneidera z tego obszaru był podawany sprzed 1939 roku. Współcześnie potwierdzony badaniami entomologicznymi w

latach 2011-2013, generalnie rzadki, choć częstszy niż w sąsiedniej Ostoi Przemyskiej. Znane 16 stanowisk, co stawia starodrzewy w obszarze jako jedno z najważniejszych miejsc występowania gatunku w środkowej Europie. Odnajdywany w starodrzewach Puszczy Karpackiej lub w drzewostanach przylegających, niekiedy zaskakująco także w porolnych drzewostanach sosnowych lub modrzewiowych. Najczęściej pod korą zwykle na zamierających, stojących jodłach, w początkowym stadium rozkładu. Obszar gromadzi na pewno ponad 15 % polskiej populacji. Siedlisko zachowane dość dobrze (B), występowanie częściowo izolowane. Gatunek zwierząt: 1086 Zgniotek cynobrowy *Cucujus cinnaberinus* Wyniki badań prowadzonych na potrzeby PZO potwierdziły powszechne występowanie gatunku na terenach leśnych obszaru. Dostępna wiedza wskazuje, że jest to jedna z najważniejszych ostoi dla gatunku w Polsce. W związku z powyższym ocena ogólna gatunku pozostaje B, jednak kategoria powszechności zostaje zmieniona na C (powszechny). Gatunki zwierząt: 4026 Zagłębek bruzdkowany *Rhysodes sulcatus* Starodrzewy w obszarze są jednym z najważniejszych miejsc występowania gatunku w środkowej Europie. Obszar gromadzi większość znanej polskiej populacji (liczebność A). Siedliska średnio zachowane (B), a populacja nie jest izolowana (C). Gatunki zwierząt: 4014 Biegacz urozmaicony *Carabus variolosus* W obszarze stwierdzany wielokrotnie. W 2011 stanowisko nad potokiem Olchowskim k. Sanoka ujęto w Państwowym Monitoringu Środowiska, co prawda stwierdzając słabe zagęszczenie populacji. W latach 2011-2012 gatunek (16 osobników) odkryty został na 16 nowych stanowiskach zlokalizowanych na terenie „Ostoi Przemyskiej” i „Gór Słonnych” oraz w ich najbliższym sąsiedztwie (Buchholz i in. 2013). W ramach prac nad planem zadań ochronnych próbkowano obecność za pomocą serii żywołownych pułapek w 4 miejscach – potwierdzając gatunek w 3 z nich, co znaczy, że nad potokami obszaru jest pospolity i dość powszechny. Gatunki zwierząt: 4015 Biegacz Zawadzkiego *Carabus zawadzki* W obszarze znajdowany prawdopodobnie przez 1939 rokiem. Później obecność gatunku długo niepotwierdzana, jednak w wyniku badań do celów PZO w 2013 r. gatunek został znaleziony między Rozpuciem a Krecowem. Jest to gatunek rzadko spotykany i niemal niezbadany. Każde współczesne znalezienie żywych osobników tego gatunku stawia miejsce znalezienia wśród miejsc istotnych dla gatunku. Liczebność względna szacowano ostrożnie na C, siedliska są dość dobrze zachowane (B), a populacja łączy się ze znanym dotychczas obszarem występowania w Bieszczadach i ze stanowiskami na Pogórzu Przemyskim.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
L	E01.03		i
H	B01.02		i
H	B02.04		i
H	D01.01		i
	J02.03		i
H	D01.02		i
L	G01.04		i
M	C01.01		i
M	H05.01		i
M	I01		i
L	A04.03		i
M	B02.01		i
M	B07		i
M	F03.02.03		i
L	J01.01		i

M	E01.03		i
H	B03		i
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewewnętrzne [i o b]
L	A04		i
H	A03		i
M	B02.05		i
M	B02.06		i

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednoczesne.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1. Alexandrowicz Z. (red.). 1989. Ochrona przyrody i krajobrazu Karpat Polskich. Studia Naturae, ser. B. 33: 1-241.2. Armata, L. 2008: A contribution to the moss flora of the eastern part of the Polish Carpathians. – W: A. Stebel & R. Ochrya (red.), Bryophytes of the Polish Carpathians. Sorus, Poznań: pp. 169–178.3. Bieniek M., Wolsan M. 1992. The history of distributional and numerical changes of lynx *Lynx lynx* (L.) in Poland. Global trends in wildlife management. 18th IUGB Congress. Vol. 2. Kraków. 4. Bodziarczyk J., Chachuła P., 2008: Charakterystyka przyrodnicza rezerwatu „Cisy w Serednicy” w Górach Słonnych (Bieszczady Zachodnie). Rocz. Bieszcz. 16.: 179–190.5. Borzęcka I., Buras P., Gasiński Z. 2002. Charakterystyka zespołów i zasobów ryb w dorzeczu Świdra. Mscr. Opracowanie wykonane dla Komisji Ochrony Wód przy Okręgu Mazowieckim, Polskiego Związku Wędkarskiego <http://ompzw.pl/badania/swider/index.html#3.36>. Buchholz L., Komosiński K., Melke A., Michalski R., Szymczuk R., Koba Ł., Sienkiewicz P. 2011. Nowe dane o występowaniu *Rhysodes sulcatus* (Fabricius, 1787) (Coleoptera: Rhysodidae) na terenie Nadleśnictwa Bircza w północno-wschodniej Polsce. Wiad. Entomol. 30(3): 179.181.7. Buchholz L., Kuberski Ł., Michalski R., Melke A., Olbrycht T. 2013: Chrząższe (Coleoptera) z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej na obszarze projektowanego Turnickiego Parku Narodowego i w jego okolicach. Roczniki Bieszczadzkie 21: 297-317.8. Buchholz L., Olbrycht T., Melke A. 2012. Występowanie *Boros schneideri* (Panzer, 1796) (Coleoptera: Boridae) w południowo-wschodniej Polsce. Wiadomości Entomol. 31(3).9. Durak T., 2010: Zmiany roślinności rezerwatu „Góra Sobień” w Beskidach Wschodnich. Rocz. Bieszcz. 18.: 74–90.10. Durak T., 2011: Zmiany roślinności żyznej buczyny karpackiej z miesięcznicą trwałą *Lunaria rediviva* na podstawie analizy warstwy zielnej (Góry Słonne, Karpaty Wschodnie).

Sylwan 155, 2.: 120-128.11. Dzwonko Z., Zemanek B. 1973. Rzadkie i interesujące rośliny Gór Słonnych. *Fragm. Flor. Geobot.* 19(3): 323-325.12. Dzwonko Z., Zemanek B. 1976. Roślinność rezerwatu Góra Sobień koło Monasterca (Polskie Karpaty13. Wschodnie). *Ochr. Przyr.* 41: 179-204.14. Dzwonko Z. 1977 Zbiorowiska leśne Gór Słonnych (polskie Karpaty Wschodnie) *Fragm. Flor. Geobot.* 23,2 93-167.15. Dzwonko Z., 1984: Klasyfikacja numeryczna zbiorowisk leśnych polskich Karpat. *Frag. Flor. et Geobot.* XXX, 2.: 167. PWN.16. Dzwonko Z., Zemanek B., Roślinność rezerwatu Góra Sobień koło Monasterca (Polskie Karpaty Wschodnie). *Ochrona Przyrody* 41.: 179–204.17. Fundacja Dziedzictwo Przyrodnicze. Klub Przyrodników. 2013. Plan zadań ochronnych dla obszaru 2000 Ostoja Góry Słonne PLH180013 w województwie podkarpackim. Rzeszów.18. Gula, R. 2008. Wolf depredation on domestic animals in the Polish Carpathian Mountains. *Journal of Wildlife Management*, 72: 283-289. 19. Instytut Badawczy Leśnictwa 1995. Docelowa sieć rezerwatów przyrody na gruntach Skarbu Państwa będących w zarządzie Lasów Państwowych. Msc.20. Jakubiec Z. 2001. Niedźwiedź brunatny *Ursus arctos* (L.) w polskiej części Karpat. *Studia Naturae*, 47:75-77. 21. IOP PAN 2006 Weryfikacja bazy danych i propozycja nowych specjalnych obszarów ochrony siedlisk w regionie alpejskim. Raport z realizacji umowy Nr 1/Natura2000/2006. Maszynopis. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. 22. IOP PAN red. 2007 Raport dla Komisji Europejskiej z wdrażania Dyrektywy Siedliskowej w zakresie dotyczącym monitoringu msc., GIOŚ, Warszawa.23. Jędrzejewski W., Jędrzejewska B., Zawadzka B., Borowik T., Nowak S., Mysłajek R. W. 2008a. Habitat suitability model for Polish wolves *Canis lupus* based on long-term national census. *Animal Conservation* 11: 377-390. 24. Jędrzejewski W., Niedziałkowska M., Hayward M. W., Goszczyński J., Jędrzejewska B., Borowik T., Bartoń K. A., Nowak S., Harmuszkiewicz J., Juszczak A., Kałamarz T., Kloch A., Koniuch J., Kotiuk K., Mysłajek R. W., Nędrzyńska M., Olczyk A., Telon M., Wojtulewicz M. 2008c. Diet composition and prey choice in Polish wolves *Canis lupus* in relation to genetic differentiation of their population. *Journal of Zoology* (submitted 25. Jędrzejewski W., Niedziałkowska M., Mysłajek R. W., Nowak S., Jędrzejewska B. 2005a. Habitat selection by wolves *Canis lupus* in the uplands and mountains of southern Poland. *Acta Theriologica* 50: 417-428. 26. Jędrzejewski W., Nowak S., Borowik T., Mysłajek R. W., Okarma H., Czarnomska S., Jędrzejewska B. 2008b. Inwentaryzacja wilków i rysi w nadleśnictwach i parkach narodowych Polski. Raport z sezonu 2006/2007. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża [maszynopis]. 27. Jędrzejewski W., Nowak S., Borowik T., Mysłajek R., Okarma H., Zawadzka B., Zub M. 2006. Inwentaryzacja wilków i rysi w nadleśnictwach i parkach narodowych Polski w latach 2000-2006. [Maszynopis] Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża. 28. Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Pilot M. 2005b. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. [Maszynopis] Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża. 29. Jędrzejewski W., Schmidt K., Theuerkauf J., Kowalczyk R. 2007. Territory size of wolves *Canis lupus*: linking local (Białowieża Primeval Forest, Poland) and Holarctic-scale patterns. *Ecography* 30: 66-76. 30. Kozłowska A., 2008: Strefy przejścia między układami roślinnymi - analiza wielkoskalowa (na przykładzie roślinności górskiej). *Prace Geogr.* 215.: 152.31. Kurek R. 2003. Wpływ dróg na populacje wilka w polskich Karpatach. *Dzikie Życie*, 11/11332. Matuszkiewicz J. M. 1993. Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne Polski. *Prace Geograficzne* 158: 1-107 mapa.33. Matuszkiewicz J. M. 2008. Regionalizacja geobotaniczna Polski, IGIPIZ PAN, Warszawa.34. Mech L. D. 1989. Wolf population survival in the area of the high road density. *Am. Midl. Nat.* 121: 387-389. 35. Michalik S., Szary A. 1997. Zbiorowiska leśne Bieszczadzkiego Parku Narodowego. Monografie Bieszczadzkie Tom I, Ośrodek Naukowo-Dydaktyczny BdPN, Ustrzyki Dolne, 175 ss.36. Moring Ch., Müller J. 2009. Critical forest age thresholds for the diversity of lichens, molluscs and birds in beech (*Fagus sylvatica* L.) dominated forests. *Ecological Indicators* 9: 922-932.37. Nowak S., Mysłajek R. W. 2006. Poradnik ochrony zwierząt hodowlanych przed wilkami. Stowarzyszenie dla Natury „Wilk”, Twardorzeczka.38. Nowak S., Mysłajek R. W., Jędrzejewska B. 2005. Patterns of wolf *Canis lupus* predation on wild and domestic ungulates in the Western Carpathian Mountains (S Poland). *Acta Theriologica* 50: 263-276. 39. Okarma H. 1984. The physical conditions of red deer falling a prey to the wolf and lynx and harvested In the Carpathian Mountains. *Acta Theriologica*, Vol 29, 23: 283-290. 40. Okarma H. 1987. Uwagi o pozyskaniu i statusie wilka w Polsce. *Łowiec Polski*, 1: 24. 41. Okarma H. 1989. Distribution and numbers of wolves in Poland. *Acta Theriologica* 34, 35: 497-503. 42. Okarma H., Gula R., Brewczyński P. 2011. Program ochrony wilka (*Canis lupus*) w Polsce - projekt. Msc.43. Okarma H., Śnieżko S., Śmietana W. 2007. Home ranges of Eurasian lynx *Lynx lynx* in the Polish Carpathian Mountains. *Wildlife Biology* 13: 485-499. 44. Palacz S., Witczuk J. Występowanie wydry (*Lutra lutra*) na obszarze Natura 2000 Bieszczady. W. 45. Roczniki Bieszczadzkie 18 (2010), str. 424–428.46. Państwowa Rada Ochrony Przyrody 2011. Opinia PROP w sprawie projektowanego Turnickiego Parku Narodowego. Msc dla Ministra Środowiska.47. Pilot M., Jędrzejewski W.,

Branicki W., Sidorovich V. E., Jędrzejewska B., Stachura K., Funk S. 2006. Ecological factors influence population genetic structure of European grey wolves. *Molecular Ecology* 15: 4533-4553. 48. Przewodnik Metodyczny „Monitoring gatunków zwierząt” wydany przez GIOŚ. 2010. Biblioteka monitoringu środowiska. W-wa. Wydanie I. Autorzy rozdziałów: Jędrzejewski W., Borowik T., Nowak S., Jakubiec Z. 49. Pucek Z., Raczyński J. 1983. Atlas rozmieszczenia ssaków w Polsce. PWN, Warszawa. 50. Rafiński J. 2001. *Triturus montandoni* (Boulenger, 1880) traszka karpacka. Polska czerwona księga zwierząt. Kręgowce. Red. Z. Głowaciński. wyd.II 283-285.51. Rogala D., Marcela A. 2011 (red.). Obszary Natura 2000 na Podkarpaciu. RDOŚ w Rzeszowie.52. Romanowski J., Orłowska L., Zajac T. Program ochrony wydry (*Lutra lutra*) w Polsce. Krajowa strategia gospodarowania wydrą – projekt. SGGW, Warszawa 2011.53. Schmidt K. 2011. Program ochrony rysia (*Lynx lynx*) w Polsce - projekt. Strategia ochrony rysia warunkująca trwałość populacji gatunku w Polsce (wersja z listopada 2011 r.). Mscr.54. Schmidt K., Kowalczyk R., Jędrzejewski W., Okarma H. 2009a. Plany łowieckie a drapieźniki. *Łowiec Polski* 1: 22-29. 55. Selva N., Zwijacz-Kozica T., Sergiel A., Olszańska A., Zięba F. 2012. Program ochrony niedźwiedzia brunatnego (*Ursus arctos*) w Polsce. Projekt (wersja z marca 2012 r.). Mscr.56. Sienkiewicz P. 2012. Zagłębek bruzdkowany – *Rhysodes sulcatus* (Fabricius, 1787). W: Makomaska-Juchiewicz M., Baran P. (red.). Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część II. GIOŚ, Warszawa, s. 400-418.57. Śmietana W. 2002. Plan Ochrony Parku Krajobrazowego Gór Słonnych. Operat ochrony fauny. (maszynopis) BULiGL, O/Przemysł.58. Śmietana W. 2012. Szkody powodowane przez niedźwiedzie brunatne w gospodarce człowieka oraz efektywność działań w celu ich ograniczenia w Polsce południowo-wschodniej. W: Jakimiuk S., Kryt N. (red.) Ochrona gatunkowa rysia, wilka i niedźwiedzia w Polsce. Raport z projektu nr PL0349. WWF Polska.59. Stebel A., Cykowska B., Żarnowiec J. 2011. Current distribution of the European threatened moss *Dicranum viride* (Bryophyta, Dicranaceae) in the Polish Carpatians. – W: A. Stebel & R. Ochyra (red.), *Chorological Studies on Polish Carpathian Bryophytes*, Sorus, Poznań: pp. 99–110.60. Szujecki A. 1958. Spostrzeżenia o faunie chrząszczy Świętokrzyskiego Parku Narodowego. *Zesz. Nauk. SGGW, Leśn., Warszawa*, 1, str. 83–93.61. Theuerkauf, J., R. Gula, B. Pirga, H. Tsunoda, J. Eggermann, B. Brzezowska, S. Rouys & S. Radler 2007. Human impact on wolf activity in the Bieszczady Mountains, SE Poland. *Annales Zoologici Fennici* 44: 225-231.62. Theuerkauf, J., R. Gula, B. Pirga, H. Tsunoda, J. Eggermann, B. Brzezowska, S. Rouys & S. Radler 2007. Human impact on wolf activity in the Bieszczady Mountains, SE Poland. *Annales Zoologici Fennici* 44: 225-231.63. Trampler T., Kliczkowska A., Dmyterko E., Sierpińska A. 1990. Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski na podstawach ekologiczno-fizjograficznych. PWRIL, 157 str. mapa.64. Trella T. 1923. Wykaz chrząszczy okolic Przemysła. *Clavicornia*. Pol. Pismo Ent., Lwów, 2, str. 110–123.65. Trella T. 1926. Wykaz chrząszczy okolic Przemysła. *Cicindelidae, Carabidae, Rhysodidae*. Pol. Pismo Ent., Lwów, 5, str. 68–73.66. Trella T. 1938. Turnica pod Przemysłem. *Ochr. Przyr.*, Kraków, 17, str. 203–209, rys. 112.67. Trella T. 1939. Notatki koleopterologiczne z okolic Przemysła. I. Pol. Pismo Ent., Lwów, 16–17, str. 59–86, 3 rys.68. Winnicki T. 2002. Dane niepublikowane (unpublished data).69. Wojewoda K. 1993. Obszary i obiekty przyrodnicze województwa krośnieńskiego objęte ochroną prawną. (Informator). WOŚ, Urząd Wojew., ZW LOP, Krosno.70. Wolsan M., Bieniek M., Buchalczyk T. 1992. The history of distributional and numerical changes of the wolf (*Canis lupus*) in Poland. W: B. Bobek, K. Perzanowski, W. Regelin (red.). *Global trends in wildlife management*. Świat Press, Kraków-Warszawa: 375-380. 71. Zemanek B., 1981: Rośliny naczyniowe Gór Słonnych (Polskie Karpaty Wschodnie). *Zesz. Nauk. UJ, Prac. Bot.* 566, 8.: 35–124.72. Zemanek B., 1981: Stosunki geobotaniczne Gór Słonnych (Polskie Karpaty Wschodnie). *Zesz. Nauk. UJ, Prac. Bot.* 567, 9.: 31–65.73. Zyśk-Gorczyńska E. 2010. Przeciwdziałanie synantropizacji niedźwiedzi w polskiej części Karpat (część I – Bieszczady). Raport w projekcie „Ochrona gatunkowa rysia, wilka i niedźwiedzia w Polsce”, Wrocław.

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL03	92.85	PL04	6.25	PL02	3.15

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH180013

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

Tak Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)